

2006/2007 - SINIF ÇALIşMALARI ATÖLYELERİ

2006 - 2007 yıllarında yapılan Sınıf Çalışmaları Atölyeleri aşağıdadır:

1. ATÖLYE

"KÖY EDEBİYATI" NİN OLUŞUMU:

Kırsal Sömürünün Anlatılabileceği Mevzu Bir Zeminin Yaratılması Süreci

Sunuş: Sinan YILDIRMAZ*

Tarih : 8 Aralık 2006 Cuma

Saat : 19:00

* Araştırma Görevlisi, O.Ü. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü

Bu Atölye de:

Türkiye de

1950 li yıllardan bahsedildiği zaman toplumsal muhalefetin özellikle de sosyalist muhalefetin yokluğu veya bastırılmasıyla gelmektedir. Bu durum, hem Türkiye'nin içerisinde yer aldığı uluslararası bloğun etkisiyle hem de yurtiçinde uygulanan açık ve kapsamlı anti-komünist politikalarla pekiştirilmiştir. Sömürü ilçilerinin akademik veya popüler nitelikteki çalışmalarda ele alınması açıkça yasak olduğu gibi bu konulara dolaylı yoldan değinen her türden çalışmanın engellenmesine çalışılmaktaydı. Dönem, sınıfsal politikayla bağlantılı olabilecek unsurlara karşı bazen kitlesel, ama çoğunlukla sosyalistleri iftira etmeye ve toplumsal kesimleri bu yolla sindirmeye dönük uygulamalarla doludur. Aslında 1945 yılında Tan Olayı ile kitlesel bir gövde gösterisiyle bağlantılı bu açık anti-komünist uygulamalar Sabahattin Ali'nin öldürülmesi, Behice Boran, Niyazi Berkes ve Pertev Naili Boratav'ın üniversiteden atılmaları ve Nazım Hikmet'in vatandaşlıktan çıkartılmasına kadar çeşitlendirilebilir. Açık sosyalist muhalefetin 1946-1947 ve 1951 yıllarındaki tutuklamalarla kuvvetli bir biçimde engellenmesi de sınıfsal muhalefet alanının neredeyse yok olmasını getirecektir. Fakat bütün bu engellemelere rağmen bu dönem aynı zamanda köy edebiyatı adıyla bir biçimin oluştuğu ve 1960 lı yıllarda daha yaygın bir biçimde sosyalist muhalefetin de sesi olacak olan bir alanın ilk temellerinin atıldığı yıllara da denk düşmektedir. Mahmut Makal'ın Bizim Köy eseriyle bağlantılı bu edebî tür, kırsal sömürü ilçilerinin açıkça anlatılabileceği bir alanın oluşmasına yol açacaktır. Bu çalışmada, anti-komünizmin her türden sınıfsal söyleme kuvvetli bir engel oluşturduğu dönemde, kırsal sömürü ilçilerinin edebiyata ve bu yolla toplumsal ve politik hayata girmesinin mevzu hale gelmesi süreci anlamaya çalışılacaktır. Toplumsal mücadelenin mevzu biçimde yürütülebileceği bir alan olarak köydeki sömürü ilçileri üzerine yoğunlaşarak, 1950 li yıllarda oluşan köy edebiyatı ile şekillenecek ve bu yolla bir sonraki döneme bu konuda yoğun bir bilgi ve deneyim aktarımını da gerçekleştireceği olacaktır. 1970 lere kadar hız kesmeden devam edecek olan köy edebiyatı kentsel politik alanın gelişmesi ve kentsel sömürü ilçileri üzerinden yürütülen politikaların daha ön plana çıkmasıyla da geri planda kalacak ve giderek sönmeye gidecektir. Bu çalışmada, bu sürecin yalnızca 1950 li yıllardaki oluşum boyutu ele alınarak, bu edebî türün açtığı imkanlarla birlikte nasıl olup da keskin anti-komünist uygulamaların yanında bir dönemde bu alanın var olabildiği tartışılacaktır.